

SIROK KÖZSÉGBEN
KÖZÖSSÉGBEN
A helyi közösség története, a település
múltja és jelene
közösségi események tükrében

TOP-5.3.1-16-HE1-2017-00012

„A helyi identitás és kohézió erősítése Sirokban”

A TELEPÜLÉS KÖZÖSSÉGI TEVÉKENYSÉGÉNEK TÖRTÉNETI FELTÁRÁSA, ANNAK ESZKÖZEI

Sirok Községben „A helyi identitás és kohézió erősítése Sirokban” című projekt keretében Sirok Község Önkormányzata és a Forti Pectore Egyesület konzorciumi együttműködése 5 éven keresztül buzdította közösségi együttgondolkodásra a helyi lakosságot.

A településen élők számára egyszerűen elérhető aktív cselekvési program megvalósításával minél szélesebb körű bevonásra, a hagyományok őrzésére, ismeretterjesztő tudás átadására, rendezvények szervezésével a helyi identitás tudat erősítésére nyílt lehetőségünk.

A kistelepülések népességmegtartó erejének növeléséhez elengedhetetlen a helyi közösségi kötődés erősítése. A település megújult közösségi terei, a projekttel párhuzamosan megvalósuló fejlesztések mind a megvalósítást segítő lehetőségként kínálkoztak.

A pályázatban vállalt közösségi beszélgetések, a közösségi interjúk és a közösségi felmérés a helyi lakosság bevonásával zajlott annak érdekében, hogy a közösség szereplői maguk ismerjék meg saját erőforrásaikat, kultúrájukat, a helyi igényeket, s azok megvalósítására közösen keressék a megoldást.

A 2018-ban megfogalmazott cselekvési program alapján számtalan rendezvény és közösségfejlesztő folyamat kínált a településen tartalmas kikapcsolódási lehetőséget. A megvalósítás során arra törekedtünk, hogy a településen élő lakosság teljes spektrumát bevonjuk a helyi közösségi értékek feltáró folyamatába, hogy összekötve a múltat a jelennel mindenki megtalálja önmaga gyökereit, kötődésének lehetőségeit ezen a csodálatos vidéken, szerethető településen.

A kiállítási anyagok gyűjtése és a rendezvények előkészítése során az egykori közösségi események is fókuszba kerültek, ezekből szemezgetünk a bevezetőben, majd felidézzük az elmúlt öt év emlékezetes találkozásait.

TEMATIKUS KÖZÖSSÉGI ÜNNEPEK, JELES ESEMÉNYEK A TELEPÜLÉSEN

A Mátra és Bükk lankái között megbúvó falu csodálatos természeti környezetet mondhat magáénak. Alig egy kilométerre, a Mátra belsejében bújik meg a Nyírjes tó. A tőzegmoha láp ritka növények otthona.

Az állandó rendezvények sorában legfontosabb a siroki Várnap, mely az utóbbi években pünkösdi vasárnapjához kapcsolódik. Az egész napos színpompás rendezvény során a várban lovagi tornákat tekinthet meg a közönség.

Zokni csatát vívhatnak a gyerekek, a kézműves foglalkozások kedvenc időtöltése kicsiknek és nagyoknak. Este a faluközpontban a kultúráé a főszerep. Színházi előadáson vehet részt a falu apraja-nagyja, majd ezt követően hangulatos tűzijáték zárja a napot.

A Motoros találkozó július második felében nyújt országos érdeklődésre számot tartó programokat. Idén két év kihagyás után ismét megrendezésre került az esemény. Kút-völgy egy héten keresztül ad otthont a vasparipák szerelmeseinek. Ügyességi és technikai versenyek, koncertek szórakoztatják a több ezer látogatót.

Minden évben megemlékezik a település a történelem jeles eseményeiről – Március 15., Október 23. és Augusztus 20. Március 15-én és október 23-án az iskolás diákok valamint az óvodás csoportok tartanak előadást, majd az ünnepi beszédek után koszorúzás következik. Augusztus 20-án a községi ünnepség után a Sirokért díj átadására kerül sor.

Minden évben köszöntésre kerülnek a község időskorú lakói Idősek napja alkalmából. December elején elkezdődnek az adventi esték. Minden héten közös adventi gyertyagyújtással hangolódik a község az ünnepre. Szavalóverseny, előadóművészek szórakoztatják a közönséget. Luca napot követően az év végén Karácsonyi műsoros estre kerül sor, ahol felvillan a negyedik gyertya is a koszorún.

A HELYI KÖZÖSSÉG NAPJAINKBAN, KÖZÖSSÉGI ESEMÉNYEK FELIDÉZÉSE

2018-2022

Régi idők húsvéti szokásai

A rendezvény kézműves játszóházzal, generációk közti tudásátadás megvalósításával, közös tízórai elfogyasztása mellett került megszervezésre a közösségi házban. A „Helyi identitás és kohézió erősítése Sirokban” c. projekt keretében megvalósított első közösségfejlesztő akció minden korosztályt megmozgatott. A húsvéti szokások felelevenítése gyerekek, szülők, nagyszülők bevonásával, intézményi összefogással zajlott. A Községi Házban a bölcsőde, az óvoda, a szociális ellátó központ, a kulturális intézmény munkatársai és a helyi civil szervezetek képviselői együtt készültek a rendezvényre. A projekt első sikeres rendezvénye a közösségfejlesztés példaértékű eseményeként teremtett követendő hagyományt a településen.

A nyugdíjasklub tagjai helyben sütöttek a kicsikkel

Hagyományosan egészségesen

Profi szakács részvételével hagyományos főzési technikák bemutatásával olyan recept összeállításán és közös kipróbálásán dolgozott a rendezvény, amely hagyományt teremthet, a település gasztronómiai identitását meghatározza, közösséget fejleszt, a település főzőversenyein részvevő csapatokat frissíti, motiválja, színesíti a település lakosságának közösségi életét. A mesterszakács helyi alapanyag, a Sirok erdeiben termett vargánya felhasználásával olyan ételsort állított össze, amely nemcsak a családok asztalára, hanem a siroki vendéglátó egységek kínálatának sorába is kerülhet. A gasztronómiai élmény közösséget kovácsol, további közösségi eseményeket készített elő.

Stiller Tamás séf részvételével zajlott a program

Siroki Művészeti Fesztivál

A rendezvény a településen élő művészetszerető lakosokat hívta össze egy kiállítás megnyitóra hangszerezés kíséretében. A rendezvény Borics Pál alkotásai előtt méltóképp tisztelegve, az évtizedes hagyományokra visszatekintő Siroki Alkotótábor érkező résztvevőit is köszöntötte. Bemutakoztak a helyi amatőr és képzett alkotók, életben tartva és lendületet adva a lokális művészeti kezdeményezéseknek. Az eseményt állófogadás kísérte.

Kiállítás megnyitó a helyi közösségi házban

Palántázó palánták

A Palántázó palánták című ismeretterjesztő előadássorozat során a gyerekek játékos módon kerültek kapcsolatba a kertműveléssel. Szakember segítségével a talaj megmunkálásához eszközöket vesznek kézbe, maguk ültették el a később termést adó palántákat.

A zöldséges kert létrehozása nem csupán az egészséges hozzávalók megtermelését jelenti, szemléletformáló küldetést is teljesít. A gyerekek meglátják, honnan származik az étel, részt vehetnek olyan folyamatok gyakorlati megélésében, amikből eddig sokan kimaradtak.

Gereblyézni, veteményes kertet ápolni, egykor természetes, a falusi gazdálkodáshoz kapcsolódó folyamatok voltak, ma már vidéken sem mindennapos a kiskertek gondozása. A program megmutatta, honnan kerül asztalra a paradicsom, a paprika, ízelítőt adott a vidéki gazdálkodás egykori természetes folyamataiból.

Siroki óvodások palántáznak az óvoda kiskertjében

A szemléletformáló kezdeményezés tudatos életmódra nevel, felelős gondolkodásra, gondoskodásra ösztönöz. A hasznos tevékenység értékrendet teremt. Aktív cselekvőként a munkafolyamat egészséges részeseivé válnak a gyerekek. A közösen kialakított kerteket az Ovikert program ötletgazdájának iránymutatása alapján a kicsik gondozták, a megtermelt zöldségek helyben asztalra kerültek. A program 3 éven keresztül a projekt keretén belül évi 3 részvételi alkalommal került megvalósításra.

Betlehemes szokások felelevenítése

A hagyományos ünnepi szokások felelevenítése közös hangolódást kínált az ünnepek előtt a településen élők számára. A gyerekek előadása után a kicsik által készített kézműves ajándékok is átadásra kerültek, majd közös beszélgetés, az ünnepi készülődés egykori emlékeinek felidézése következett.

A Községi Házban az óvoda, a szociális ellátó központ, a kulturális intézmény munkatársai közösen készültek a rendezvényre. Az eseményt követően a település intézményeit is bejárta a program, minél szélesebb körű lakossági bevonást célozva.

A gyerekek játéka szívet melengető a téli ünnepek előtt

Közösségben aktívan

A program indítása mintegy nyárbúcsúztató közös hétvégi programként várta a családokat Sirok szabadtéri sportpályájára.

A családi sportnapra többféle programmal készültünk, a kicsiket zenés szórakoztató előadás várta, a felnőtteket focitorna, aerobik, akadályversenyek és ügyességi játékok mozgatták.

A szemléletformáló kezdeményezés tudatos életmódra, a mozgás szeretetére nevelt, új mozgásformák bemutatásával kínál a felnőttek és gyerekek részére a településen elérhető szolgáltatásokat, a projekt zárásáig minden évben egy közös találkozási alkalmat is felkínálva.

A kicsiket zenés előadás szórakoztatta, a tornán résztvevőket frissítő várta

A siroki néptánc hagyományok felelevenítése a település intézményei részéről már a projekt tervezésénél megfogalmazódott. A legkisebbek néptánc-oktatásán keresztül a gyerekek és az őket nevelő felnőttek az értékes kulturális hagyományaink ápolásával új foglalkozásformát vezetnek be a mindennapok gyakorlatába.

Profi táncoktató mentorálása mellett összesen 10 alkalommal gyűlnek össze a helyiek a projekt keretén belül, hogy együtt sajátítsák el a hagyományos tánclépéseket, ami a település rendezvényeinek későbbi produktumaként is szolgálhat.

Szabó Dani táncoktató útmutatása nyomán születtek meg az első koreográfiák

Sirok a népzene közösségformáló erejével

A hagyományos farsangi szokások felelevenítésére a közösségi házba zenekart hívtunk, hogy a régi zenei motívumok felelevenítésével visszahozzuk az egykori táncházak hangulatát. A hegedű, a nagybőgő, az élő muzsikaszó a gyerekeket és a rendezvényre érkező felnőtteket is megtáncoltatta.

A siroki színjátszás múltja és jelene

Sirokban a színjátszásnak évtizedekre visszanyúló hagyománya van. A helyi színjátszó gyerekek két fantasztikus pedagógiai érzékkel rendelkező lelkes felkészítő tanár, Gál Zoltán és Rajnavölgyi Vilmos pedagógusok szárnya alatt évről évre kimagasló eredményt érnek el, megyei és országos színjátszó megmérettetéseken egyaránt. A gyerekek olykor hátrányos helyzetüket is kompenzáló közösségi foglalkozásokon vesznek részt, a tartalmas szabadidő eltöltés lehetőségének megteremtésével értéket és a közösséghez tartozás élményét kínálják a pedagógusok.

A projekt keretében egy, a színjátszó csoportokat színpadra állító összejeövetelt szerveztünk, hogy az ezt követő beszélgetésen elmélyítsük a közös élményeket, és erősítsük a gyerekek helyi kötődését. Beszélgetés, vendéglátás, majd egy közös fotó átadása zárta az eseménysorozatot.

Állatok világnapja

Az esemény szervezése során felvettük a kapcsolatot az Állatokat Védjük Együtt Alapítvánnyal, akik évek óta elkötelezett munkával segítik a kiszolgáltatott állatokat; menhelyet tartanak fenn, kutyákat, macskákat mentenek, segítik a felelős állattartás alappilléreinek népszerűsítését, lehetővé teszik a befogadást, a kisállatokról való gondoskodást.

A szabad térre tervezett rendezvényt a lezúduló eső a közösségi házba terelte, ahol a gyerekek és szüleik szemléletformáló beszélgetésen vettek részt, kézműveskedtek, és saját kisállataikat is bemutatták. A rendezvényt megelőzően rajzversenyt hirdettünk, minden nevező jutalomban részesült. A kis alkotók nem csupán maguk fogyasztására szánt csemegét kaptak, mindenki az állatok ellátását szolgáló falatot is magához vehetett, amit személyesen adott át az alapítvány képviselőinek. Ezzel a szemléletformáló kezdeménnyel a gondoskodás jóleső érzését is átérték az akcióban részt vevők. Az intézmények madárcsemegét kaptak, amit másnap a gyerekekkel közösen helyeztek ki a pedagógusok. A verseny résztvevőit nemcsak helyben jutalmaztuk, a legjobb alkotások készítői külön ajándékot is átvehettek az eseményt követően. A rajzok zsűrizése is közösen történt, a civil szervezetek képviselői, és a helyi szervezők együtt hoztak döntést a szép számmal érkezett pályamunkák tekintetében.

A gondoskodás pozitív érzését együtt megélve ünnepeltük az Állatok világnapját

Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok – tudatosság növelés, önvédelem fokozása és az áldozattá válás elkerülését, valamint a bűnözés okozta káros hatások csökkentését célzó események

A tervezett program 3 célcsoportra osztotta a helyieket. A kisiskolás, a felső tagozatos diákok köre, végül a felnőtt és időskorú lakosság került megszólításra.

A gyerekek bűnelkövetővé válásának megelőzését, valamint az áldozattá válásuk elkerülését szolgáló leghatékonyabb foglalkozási lehetőség az aktív mozgás közösségi biztosítása; a program keretén belül játékos vetélkedőkön, ügyességi próbákon vettek részt a gyerekek.

A megyei rendőrkapitányság bűnmegelőzési osztályával is konzultáltunk az esemény megrendezése előtt, az ő iránymutatásuk alapján szólítottuk meg a helyi körzeti megbízottat is, aki mellett a településen dolgozó önkéntesek, pedagógusok, szociális munkatársak is részt vettek a közösségfejlesztő akcióban.

A felnőtteknek szóló esemény többek közt az internetbiztonságot és az általános segélyhívó használatának bemutatását új tématerületekként taglalta az eseményen.

Gyermekeink öröksége

Az interaktív játékok, ügyességi játékok, népi játékeszközök felvonultatása két helyszínen, az Siroki Országh Kristóf Általános Iskola udvarán és a siroki óvoda udvarában kapott helyet. Az eredményes helyi színjátszók számára közös feltöltődési alkalmat jelentett az elfeledett játékok birtokba vétele, emellett az a helyi intézmények összes diákja tartalmas szabadidős elfoglaltságot talált a közösségben. Vetélkedők, sorversenyek, kézműves tevékenységek álltak a résztvevők rendelkezésére.

Közösségi nap

A helyi civil szervezetek, klubok, intézmények bevonásával, szabadtéri közös vendéglátással zajlott az esemény, megköszönve és megünneplelve a település aktív magjának egész éves munkáját.

Az aktív eseménysorozat közös vacsorával zárult

Szemetelj okosan!

Az újrahasznosítás jegyében a tisztább, élhetőbb Sirokért program egy felhívással indult, melyet a település teljes lakossága felé intéztünk. Közös munkálkodásra bízattuk a családokat, arra kértük a sirokiakat, hogy készítsenek szabadon választható technikával az újrahasznosítás témakörében beküldendő pályamunkát. A szelektív gyűjtés népszerűsítése mellett elektronikai hulladékgyűjtő akciót indítottunk, a település intézményeiben kihelyezett kézműves játszóházakban az újrahasznosítás fontosságáról beszélgettünk.

A szemléletformálás nem maradhat el, a lakosság elektronikus hulladéka begyűjtésre, elszállításra került

Luca nap

A Sirokban élő gyerekekkel felidéztük a Luca naphoz kötődő népszokásokat és hiedelmeket, amikor is decemberben interaktív módon eljátszottuk a boszorkányos ünnep rítusait, a kicsik új búzát vetettek, kézműves játszóházban tevékenykedtek.

Sirok képekben

Egy kiállítás keretében bemutatásra került a település lakossága számára a falu jelene és múltja, ismert és közösen felismert jellegzetes épületein, terein, intézményein keresztül. A bemutató tárlat szervezését megelőzte a település lakosságát megszólító ötletelés, a fotók eredetét kutató közös gondolkodásra történő felszólítás. A rendszerezett anyag a Művelődési Ház előterét díszíti, állandó kiállításként és helyi közösségfejlesztő erőként definiálható maradandó díszítő értéként.

Napjainkban és egykoron ugyanazon fókuszban